

4. Тарас Шевченко. Біографія. URL: <http://shevchenko.ukrlib.com.ua/> (дата звернення: 03.06.2022).
5. Прокопишин Т. Спільнота The Ukrainians. 2020. URL: <https://theukrainians.org/spilnota-the-ukrainians/> (дата звернення: 03.06.2022).
6. Женченко М. І. Поняття «мультимедіа», «крос-медіа», «трансмедіа» у науковому дискурсі цифрової доби. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2013. Т. 52. С. 72–75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzizh_2013_52_12 (дата звернення: 03.06.2022).

*Яворська Т. М., канд. пед. наук,
Погоріла Ю. В. здобувач вищої освіти
Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця*

СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК У РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

Вступ. Сьогодні українське суспільство протистоїть повномасштабному вторгненню загарбницької держави. Війна зачепила усі без винятку сфери суспільного життя. Внаслідок військового втручання діяльність українських бібліотек зазнала змін. На цей час суттєву кількість бібліотечних фондів знищено. Бібліотеки, що розміщені на окупованих територіях, частково або повністю призупинили надання послуг відвідувачам. Утім бібліотеки, що не зазнали впливу військового втручання, продовжують працювати, провадити соціокультурну діяльність з огляду на наявні умови, залишаються осередками духовності та культурної ідентичності.

Метою роботи є дослідження соціокультурної діяльності бібліотек на період військового стану.

Дослідженню соціокультурної діяльності бібліотек присвятили наукові праці такі вчені: О. Є. Матвійчук, Л. І. Бейліс, Л. В. Адаменко, А. Л. Кухаренко, О. С. Манякіна та ін. Наприклад, Л. І. Бейліс визначив, що соціокультурна діяльність – це поєднання особливостей, що сприяють культурному розвитку людини, інформаційній обізнаності, освітньому прогресу, а також удосконаленню людини [1].

Загальне визначення соціокультурної діяльності дає змогу охарактеризувати роботу бібліотечних установ на сьогодні, а також виокремити перспективи розвитку на майбутній час.

Сучасна соціокомунікаційна діяльність – це цілеспрямована і спеціально організована система дій і заходів, метою якої є сприяння вдосконаленню інтелектуального, матеріального та естетично-духовного стану суспільства через доведення до свідомості користувачів наукових знань, емпіричних фактів, естетичних і морально-етичних цінностей, акумульованих у бібліотечних документних зібраннях на різноманітних носіях, організацію виставок, творчих зустрічей із письменниками, митцями, політиками тощо [2].

Метою соціокультурної діяльності бібліотек є організація раціонального і змістовного дозвілля читачів (користувачів), задоволення і розвиток їхніх культурних потреб, створення умов для самореалізації і самоосвіти кожного індивідуума, розкриття його здібностей, самовдосконалення й аматорської творчості в межах вільного часу [2].

Протягом 2022 р. бібліотеки як соціальні інституції приймають виклики, породжені війною, тримають культурний рубіж та шукають рішення для подолання наявних проблем і загроз. «Бібліотеки є на передньому краї інформаційної війни, і бібліотечний внесок у перемогу буде тим значніший, чим краще працюватиме кожна ланка нашого соціокультурного ланцюга. Для більшого синергічного ефекту мають бути об'єднані зусилля як бібліотек, так і інших учасників інформаційного процесу: засобів масової інформації, творчих і мистецьких спілок, архівів та музеїв, громадських інституцій, представників цифрової сфери тощо, але саме бібліотеки мають відігравати в інформаційній складовій нашої боротьби об'єднавчу й концентруючу роль» [3].

Сьогодні бібліотеки України продовжують свою діяльність, організовують різноманітні тематичні заходи, окрім традиційних читань та зустрічей із літераторами, влаштовують патріотичні онлайн-вікторини, настільні ігри, акції, виставки, поетичні вітальні, кіноперегляди, майстер-класи тощо.

В умовах воєнного стану книгозбірні залишаються чи не єдиним загальнодоступним безкоштовним громадським простором підтримки для громади. Важливо, що в умовах війни чимало бібліотек стали консультативними центрами для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), надаючи їм допомогу. Також організовують волонтерські штаби, де плетуть маскувальні сітки для бійців на передовій, гуртуються задля допомоги нашим захисникам. Є низка бібліотек, які працюють як справжні центри психологічної підтримки, що організовують психологічні курси.

Нещодавно Міністерство культури та інформаційної політики України (МКІП) підготувало статистику про роботу публічних бібліотек України. Відповідно до статистичних даних МКІП, пошкоджень та руйнувань зазнали 358 об'єктів, переважна більшість яких у Донецькій області (31 %), у Київській (21 %), Миколаївській (13 %) та Харківській (11 %).

Міністерством культури та інформаційної політики України було створено проєкт «Збережіть українську культуру», метою якого є привернення уваги до воєнних злочинів країни-агресора росії в Україні, відновлення та збереження об'єктів культурної спадщини України, а також бібліотек, які постраждали від російської військової агресії, і загалом популяризація української культури в усьому світі. Практичними завданнями проєкту є фіксація військових злочинів російської армії проти пам'яток культури України та залучення меценатів, донорів і представників світових урядів до збереження та відбудови української культурної спадщини і її відновлення.

Проаналізовано опитування, що проводив Український інститут книги (УІК) протягом шести місяців повномасштабної війни. Питання цього опитування стосувалося таких категорій діяльності: безпека працівників, стан приміщень і фондів, можливість повноцінно працювати, необхідна допомога тощо. Аналіз діяльності бібліотечних установ на період військового стану з 24.02.2022 р. до 24.08.2022 р. показав кількість бібліотечних установ, які зазнали ушкоджень, перебувають на території активних бойових дій, тимчасово зачинені, ті, що зазнали ушкоджень частини фонду, ті, що наразі у безпеці та продовжують діяльність тощо [4]. Зокрема, із 3 000 бібліотек, які надали відповіді, – 2 616 перебувають у повній безпеці, 264 у відносній безпеці та 12 у небезпеці. Загалом із 3 000 бібліотек, що взяли участь в опитуванні, 2 792 не припиняли діяльність взагалі, 25 – частково припиняли, а 82 – під час ведення бойових дій через повітряні тривоги та перебої з електропостачанням не мають змоги повноцінно працювати. Щодо матеріально-технічного забезпечення, то з 3 000 бібліотек – 2 843 змогли зберегти майно, а у 56 книгозбірень воно було зруйновано та пошкоджено. Щодо бібліотечних фондів, то із 3 000 опитаних бібліотек – 2 745 не потрібна допомога зі збереженням фондів, а 154 потребують допомоги у збереженні фондів.

Висновок. Отже, було визначено, що велика кількість бібліотек продовжують працювати над інтелектуальним та духовним розвитком суспільства попри військове втручання та провадять соціокультурну діяльність. Велика кількість бібліотек, що розташовані на Сході, зазнали ушкоджень, особливо в Донецькій та Харківській областях. Бібліотеки продовжують організовувати тематичні заходи, онлайн-вікторини, настільні ігри, виставки тощо, тобто повноцінно розвивають соціокультурне життя громади.

Список використаних джерел

1. Бейліс Л. І. Важливі аспекти популяризації української літератури як складової соціокультурної діяльності бібліотек. *Бібліотечна планета*, 2009. № 4. С. 8–11.
2. Сучасні тенденції розвитку бібліотек як соціокультурних центрів. URL: <http://biblio.lib.kherson.ua/suchasni-tendentsii.htm> (дата звернення 07.12.2022).
3. Онищенко О. С. Час відповідальних рішень і трансформацій. *Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація. Інноваційні трансформації ресурсів і послуг»*. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/5987> (дата звернення 07.12.2022).
4. Звіт діяльності УІК за півроку війни: стаття. URL: <https://book-institute.org.ua/uk/news/kategoriya-2/zvit-diyalnosti-uik-za-piv-roku-viyni> (дата звернення: 22.11.2022).

5. Зруйнована культурна спадщина України. URL: <https://culturecrimes.mkip.gov.ua/> (дата звернення 07.12.2022).

Федорук О. М., доктор філософії (PhD)
Національний університет «Острозька академія», м. Острог

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ІВЕНТ-ЗАХОДІВ

Сьогоднішній процес розвитку інформаційного суспільства відзначається актуальністю сфери івент-менеджменту. В основі будь-якого івент-менеджменту є подія, комплекс спеціальних заходів, організованих для просування товару або ж певної послуги. Сучасна івент-індустрія в Україні доволі динамічно розвивається і потребує залучення висококваліфікованих фахівців. Відтак із кожним роком значна кількість компаній звертаються до положень івент-менеджменту як одного з ефективних інструментів формування поглядів компанії та її продукту [1, с. 143].

Окреме важливе місце в системі івент-індустрії надається засобам, які застосовують під час організації івент-подій. Надзвичайно важливим компонентом є інформаційні технології, які допомагають у створенні програми заходу. Здебільшого такі технології мають характеризуватися технічністю, простотою та системністю у використанні, щоб допомагати в організації івент-події будь-якого рівня.

Технологія підготовки подій складається з таких компонентів:

- створення реєстраційної форми;
- управління даними про учасників події та самого процесу;
- допоміжні програми для планування подій;
- безпека щодо оплати послуг;
- маркетингові можливості;
- підтримка [3].

Першим компонентом, який необхідний під час підготовки до планування події, є **реєстраційна форма**. Тому варто забезпечити якісне створення реєстраційної форми за допомогою професійних програм. Однією з таких програм, яка допомагає у розробці реєстраційних форм, є Jotform (рисунок 1). У цій програмі можна ефективно керувати інформацією, що зазначена у реєстраційних формах, переглядати та редагувати зазначені дані, відстежувати видалені реєстрації та створювати спеціальні звіти.

Рисунок 1 – Програма для розробки реєстраційних форм

Наступним компонентом для ефективного планування івент-подій є **управління даними про учасників події та самого процесу**. Завдяки функціям управління даними про учасників події можна: контролювати кошти, витрачені на організацію події, надсилати квитанції як підтвердження про оплату учасником заходу та відстежувати повністю робочий процес, що здійснюється у напрямі підготовки до заходу. Відповідно до цього цей процес має бути повністю автоматизований для зручності та ефективності організаційної діяльності.